

Úvahy o životě ducha

Ruhi Institut

Kniha 1

Úvahy o životě ducha

Ruhi Institut

Knihy posloupnosti:

Níže jsou uvedeny tituly, které jsou v současné době dostupné v řadě publikací, které vytvořil Ruhi institut. Knihy jsou určeny k tomu, aby se používaly jako hlavní posloupnost kurzů v systematickém úsilí posílit schopnost mládeže a dospělých sloužit svým místním komunitám. Ruhi institut rovněž vyvíjí řadu kurzů, které rozšiřují Knihu 3 určenou ke školení učitelů Bahá'í dětských hodin, jakož i další materiál z Knihy 5 pro přípravu animátorů skupin juniorské mládeže. Tyto kurzy jsou též uvedeny v seznamu níže. Je nutno poznamenat, že seznam titulů se může postupně měnit s tím, jak budou růst zkušenosti s prací v terénu, a zároveň se bude rozšiřovat s tím, jak bude stále více částí osnov, které jsou nyní ve vývoji, dosahovat stadia, kdy mohou být zveřejněny k všeobecnému použití.

- Knih 1 *Úvahy o životě ducha*
- Knih 2 *Povstaňme ke službě*
- Knih 3 *Vedení dětských hodin - stupeň 1*
Vedení dětských hodin - stupeň 2 (rozšiřující kurz)
Vedení dětských hodin - stupeň 3 (rozšiřující kurz)
Vedení dětských hodin - stupeň 4 (rozšiřující kurz)
- Knih 4 *Dvoji Projev*
- Knih 5 *Uvolňování schopností juniorské mládeže*
Initial Impulse: The first branch course of Book 5
Widening Circle: The second branch course of Book 5
- Knih 6 *Učení Víry*
- Knih 7 *Společně kráčíme po stezce služby*
- Knih 8 *Bahá'u'lláhova Smlouva*
- Knih 9 *Získávání pohledu z historické perspektivy*
- Knih 10 *Budování životem kypících společenství*
- Knih 11 *Hmotné prostředky*
- Knih 12 *Rodina a společenství*
- Knih 13 *Zapojování se do společenské činnosti*
- Knih 14 *Účast ve veřejném diskurzu*

Copyright © 2006, 2020 by the Ruhi Foundation, Colombia
All rights reserved. Edition 4.1.3.PE published in July 2025
Printed in Czech Republic

Originally published in Spanish as *Reflexiones sobre la vida del espíritu*
Copyright © 1987, 1995, 2008, 2020 by the Ruhi Foundation, Colombia
ISBN 978-958-59880-3-3

Permission for a limited printing of this book in Czech has been granted to Správní rada středisek vzdělávání by the Ruhi Institute.

Ruhi Institute
Cali, Colombia
Email: instituto@ruhi.org
Website: www.ruhi.org

www.bahai.cz

Obsah

Několik myšlenek pro školitele	v
Porozumění Bahá'í Písmu	1
Modlitba	13
Život a smrt	29

Několik myšlenek pro školitele

Po celém světě už značnou řadu let stále stoupá počet lokalit, v nichž se studují *Úvahy o životě ducha*, první kniha hlavní posloupnosti kurzů, které nabízí Ruhi institut. Tuto studijní látku si ve velké většině případů pročítá skupina přátel, kteří o ní následně diskutují. Tito přátelé mohou vytvořit studijní kroužek, jenž se pravidelně setkává, mohou se společně scházet v rámci určité kampaně pořádané za účelem intenzivního studia nebo se mohou sejít na nějakém táboře o školních prázdninách. Bez ohledu na příležitost, při níž se přátelé setkávají, působí jeden člen dané skupiny v úloze školitele. Vztah mezi školitelem a dalšími účastníky není obvyklým vztahem mezi učitelem a studentem; všichni se totiž vědomě zapojují do procesu, ve kterém každý usiluje o to, aby se učil. Školitel ale není jen pouhým nezaujatým a pasivním moderátorem diskuse. Školitel či školitelka, který už dokončil dostatečný počet kurzů dané posloupnosti a vykonal skutky služby, k nimž tyto kurzy vyzývají, je schopen pomáhat každému členu skupiny dosahovat cíle studované látky. Lidé, kteří působí jako školitelé Knihy 1, mohou považovat za užitečné si čas od času projít myšlenky, jež jsou v tomto úvodu představovány.

Tohoto prvního kurzu institutu se po celém světě účastní lidé, kteří pocházejí z různých prostředí. Někteří už jsou členy Bahá'í společnosti, kteří doufají v to, že si zlepší své schopnosti sloužit Věci, kterou přijali. Ostatní se na tento kurz dívají jako na počátek svého zkoumání Bahá'í víry coby náboženství. Jsou tu ještě tací, které přitahují Bahá'í ideály a kteří se chtějí blíže seznámit s cíli a snahami Bahá'í společnosti. A existuje ještě rostoucí počet zejména mladých lidí, kteří si chtějí rozvíjet své schopnosti sloužit společnosti, a to často prostřednictvím toho či onoho programu nabízeného Bahá'í společnostmi. Tito lidé považují tento kurz za první krok na oné cestě.

Od samého začátku by mělo být každému účastníkovi jasné, že kurzy Ruhi institutu sledují stezku služby lidstvu, po které každý kráčíme vlastním tempem, přičemž při tom pomáháme druhým a ostatní pomáhají nám. Kráčení po této stezce znamená snahu o sledování dvojího morálního záměru – tzn. pečovat o vlastní duchovní a intelektuální růst a přispívat k transformaci společnosti. Pokrok na této stezce znamená rozvíjet si celou řadu schopností, které vyžadují porozumění a poznání, duchovní vlastnosti a chvályhodné postoje jakož i mnohé další schopnosti a dovednosti. Zdroje znalostí, z nichž knihy tohoto institutu čerpají, představuje jednak učení, které Bahá'í víra přináší, a jednak zkušenosti, jež celosvětové Bahá'í společnosti nashromáždilo při rozvíjení materiální a duchovní civilizace. Institut je inspirován Bahá'u'lláhovou vizí jednotlivce, kterým se můžeme stát, a civilizací, kterou můžeme budovat. Předpokládá se, že všichni účastníci jsou bez ohledu na prostředí, z něhož pocházejí, této vizi otevření – vizi, která je výslovně uváděna v každém oddílu každé knihy.

Ve světě, kde jsou různé ideologie a náboženská vyznání ochotny používat jakýchkoli možných prostředků k tomu, aby získávaly další přívržence, si může někdo, kdo tuto víru

nezná, skutečně klást otázky, které se týkají toho, jaké jsou vlastně záměry Ruhi institutu. Jedná se zejména o otázky typu: „Je ode mě žádáno, abych změnil své náboženství?“ nebo „Je ode mě žádáno, abych vstoupil do nějakého náboženského společenství?“ Takové otázky poskytují školiteli příležitost k tomu, aby vysvětlil záměr posloupnosti kurzů, jenž je stručně vylíčen výše. Školitel možná bude chtít dodat, že třebaže je zcela přirozené, že Bahá'í věřící dychtivě touží po tom, aby jejich přátelé vstupovali do Bahá'í společenství, právě jejich vlastní učení jim ale zakazuje někoho hromadně obracet na víru. Kráčení po stezce služby, kterou před námi kurzy tohoto institutu otevírají, si od nás žádá stále hlubší porozumění Bahá'u'lláhova učení, a uvedené studijní materiály se snaží o to, aby dávaly toto porozumění jednoznačně najevo; vlastní přijetí učení a víra jsou něčím, o čem má každý jedinec přemítat svobodně a bez nátlaku.

Není tedy divu, že právě otázkou týkající se porozumění, které má pro všechny knihy celé posloupnosti tak zásadní význam, tato první kniha také začíná. Čist Svatá Písma není to samé, jako když člověk za svůj život přečte celé tisíce stránek, a oddíl „Porozumění Bahá'í Písmu“ se snaží u lidí rozvíjet návyk číst úryvky ze Svatého textu každý den a rozjímat nad jejich významem. Jedná se o návyk, který účastníkům velmi pomáhá v okamžiku, kdy se vydávají na stezku služby. Školitel proto musí o tématu porozumění hodně přemýšlet, aby mohl účastníky při studiu tohoto oddílu provázet.

Bahá'í Spisy obsahují hluboké duchovní pravdy, a přesto, že se snažíme, abychom ve svém chápání jejich nekonečného významu postupovali stále vpřed, víme, že úplného konce nemůžeme nikdy dosáhnout. Základní pochopení bezprostředního významu nějakého úryvku se nám obecně dostává tehdy, když si ho poprvé přečteme, a část 1 daného oddílu z této skutečnosti také vychází. Po přečtení citátu „Zlepšení světa může být dosaženo čistými a dobrými skutky, chvályhodným a vhodným chováním,“ se tedy účastníci jednoduše zeptají: „Jak může být dosaženo zlepšení světa?“ Na první pohled se může tento druh otázek a cvičení zdát až příliš jednoduchý. Zdá se však, že dlouhé roky zkušeností dávají rozhodnutí institutu začínat tímto způsobem za pravdu. Všichni si musíme připomínat, že by naše mysl neměla přehlížet zřejmý význam nějakého úryvku, když se v něm ve spěchu pokouší najít určité vrstvy pravdy. Pozornost věnovaná této první úrovni porozumění se pro skupinovou konzultaci též jeví jako zásadní; posiluje totiž jednotu myšlení, která je snadno dosažitelná, dovolí-li se, aby byly osobní názory osvědčeny Božskou moudrostí.

Je zde důležité poznamenat, že pochopení bezprostředního významu většiny pasáží se nezíská ze zdoluhavých diskusí o jednotlivých slovech vytržených z kontextu. To znamená, že může být někdy nutné, aby si skupina význam nějakého slova vyhledala ve slovníku. Pro účastníky však může být ještě užitečnější naučit se odvozovat významy různých slov z celých vět a odstavců.

Za účelem toho, abychom porozumění rozšířili za sféru bezprostředního významu, může být užitečné uvádět příklady, které ukazují, jakým způsobem mohou určité myšlenky nacházet konkrétní podobu. Vše, co je v tomto směru požadováno, jsou jasně koncipovaná cvičení. Například v části 2 jsou účastníci žádáni o to, aby ve světle úryvku, který si právě přečetli, určili, zda jsou určité vlastnosti chvályhodné. V podobném cvičení v části 4 jsou účastníci vyzýváni k tomu, aby vyjmenovali pět ctností, a pak se rozhodli, zda je možné si nějakou z nich osvojit bez pravdivosti, která je ve Spisech vylíčena jako „základ všech lidských ctností.“

K dosažení záměru tohoto oddílu je vyžadován další pokrok v porozumění účastníků, kteří jsou vyzýváni k tomu, aby přemýšleli o některých hlubších důsledcích, jež jsou v uvedených úryvcích dávány najevo. V části 2 se od nich například požaduje, aby určili, zda je výrok „Na světě je tak málo dobrých lidí, že jejich činy nemají žádný účinek,“ pravdivý. Záměrem zde není získat od lidí pouze nějaký názor. Školitel se musí na chvíli zastavit a zjistit, jaký mají účastníci pro své odpovědi důvod. Skutečnost, že tento výrok musí být nutně nepravdivý, protože je v rozporu s prvním citátem v předchozí části, je závěrem, ke kterému by měla skupina dojít. Otázka, zda se mohou Bahá'í věřící ostatním zpovídat ze svých hříchů, je také jedním z příkladů tohoto druhu cvičení. Týká se zákazu zpovědi jako prostředku k rozřešení hříchů – zákazu, který v tomto učení existuje, a třebaže tento zákaz není v žádném ze studovaných výroků výslovně uveden, je ale možné ho odvodit, když prozkoumáme význam verše: „Přiměj se dávat počet z každého dne, než budeš povolán ke konečnému zúčtování.“

Cvičení v tomto oddíle se v žádném případě nesnaží pojmout celou škálu významů obsažených v úryvcích, o kterých přemýšlíme. Jednou z otázek, kterou musí každý školitel zvážit, je, do jaké míry by se mělo každé jednotlivé cvičení diskutovat. V této souvislosti je důležité mít na paměti, že přílišné prodlužování různých debat tím, že se do nich bude vnášet řada souvisejících, ale méně důležitých konceptů, povede ke snižování účinnosti probírané látky. Je třeba, aby si každá skupina utvořila rozumný rytmus pokroku; účastníci by měli jasně cítit, že podle svých vlastních možností postupují stále vpřed. Školitel si však musí dávat pozor na to, aby se jednotlivými částmi neprocházelo příliš rychle a povrchně, aniž by účastníci přitom nepodrobili jednotlivá cvičení hlubokému rozboru; skupiny, které postupovaly tímto způsobem, a odpovědi pouze vyplňovaly, totiž nikdy nedosáhly trvalých výsledků.

Na závěr je ještě vhodné zmínit se o jedné věci: Je na školiteli, aby zajistil, aby se každý člen skupiny zapojoval do procesu učení se, který je v tomto materiálu rozvíjen. Podpořit účast a zapojení a příliš přitom na žádného jednotlivce netlačit, aby mluvil, často představuje určitou výzvu. Už na začátku je třeba si uvědomit, že s touto výzvou se jen zřídka vyrovnáme tím, že budeme klást otázky typu: „Co to pro tebe/pro vás znamená?“ Otázky tohoto druhu totiž znalosti a pravdu často snižují na úroveň názoru. A pak se ukazuje jako obtížné vytvářet atmosféru, ve které konzultace mezi členy skupiny skutečně vede k většímu porozumění.

Druhý oddíl této knihy se, stejně jako první, týká určitého návyku, který je pro duchovní život nezbytný: pravidelně se modlit. V úvodní části je výslovně uveden koncept „stezky služby“, což naznačuje, že abychom mohli touto stezkou kráčet, musíme být podněcováni dvojím záměrem. Účastníci prozkoumají počáteční soubor citátů, které umožňují hlouběji porozumět povaze tohoto záměru. Jedná se o téma, které bude v budoucích kurzech ještě podrobněji rozpracováno.

V souvislosti s tímto tématem se tento oddíl zabývá zkoumáním významu modlitby. Zaujímá přístup podobný tomu, jenž byl popisován už v předchozích odstavcích. Otázky a cvičení jsou formulovány tak, aby účastníci postupovali vpřed ve svém porozumění smyslu úryvků ze studovaných Spisů. S tím, jak bude skupina tímto oddílem procházet, může se od školitele žádat, aby rozptýlil pochybnosti rozbořen všemožných představ, které mají své kořeny v různých výkladech a praktikách z dob minulých. V některých tradicích totiž rituály a vnější forma postupně zastřely důležitost vnitřního stavu, a tak mnozí lidé přehlížejí nutnost modlitby, jež má pro lidskou duši stejně zásadní význam, jakou má potrava pro výživu těla.

Tento oddíl se tedy především snaží v účastnících probouzet touhu „rozmlouvat s Bohem“ a přibližovat se k Němu. Mezi myšlenky, kterými se zde zabýváme, patří: co znamená vstoupit do stavu modlitby, postoj našeho srdce a mysli při modlitbě, podmínky, jaké by měly být v našem prostředí vytvořeny, ať se modlíme sami či na setkání. Až se účastníci zamyslí nad silami, které jsou společným uctíváním vyvolávány, jsou žádáni, aby uvažovali o tom, že se sami stanou pořadateli modlitebního a devocionálního setkání.

Chováme naději, že studium třetího oddílu této knihy, „Život a smrt“, ještě posílí závazek jít po stezce služby a obdaří ho hlubším významem. Službě na tomto světě lze nejlépe porozumět v tom nejúplnějším kontextu života, který přesahuje naši pozemskou existenci a přetrvává navždy s tím, jak naše duše procházejí světy Božími. Na rozdíl od technického školení by si účastníci měli stále více uvědomovat význam a důležitost toho, co dělají. Zkušenosti ukazují, že pouze pokud taková uvědomělost vzrůstá, začnou sami sebe spatřovat jako aktivní a odpovědné „vlastníky“ svého učení se.

Každá část tohoto oddílu začíná jedním až třemi citáty z Bahá'í Spisů, po nichž následuje několik cvičení. Jazyk úryvků, které jsou v tomto oddílu citovány, je náročnější než u předchozích dvou oddílů. Nemí samozřejmě nutné, aby se skupina příliš zabývala obtížnými slovy; školitel bude chtít zajistit, aby každý pochopil ústřední myšlenku, kterou se každá část zabývá, což je přesně tím, čeho se cvičení snaží dosáhnout.

Vzhledem k povaze tématu se v tomto oddílu nachází jen velmi málo cvičení, která obsahují konkrétní příklady. Většina cvičení je pojata na úrovni konceptů. Je třeba poznamenat, že na některé otázky, které jsou ve cvičeních pokládány, nelze odpovídat rychle ani zcela jasně. Jsou uváděny, aby zvýšily povědomí o daném tématu; když se účastníci nad těmito otázkami zamyslí, bude účel splněn.

Prvních několik částí se zaměřuje na vztah mezi duší a tělem, které na této úrovni existence společně tvoří lidskou bytost. Ústřední myšlenkou představovanou v těchto částech je, že duše není hmotnou bytostí; její spojení s tělem lze přirovnat ke světlu, které se objevuje v zrcadle. Ani prach, který se nachází na jeho povrchu ani konečné zničení zrcadla nemůže ovlivnit nádhru samotného světla. Smrt je jen změnou stavu, kdy je přerušeno spojení mezi tělem a duší; duše poté věčně postupuje vstříc svému Stvořiteli.

Tento oddíl dále obrací pozornost ke smyslu života – jímž je poznávat Boha a dosáhnout Jeho přítomnosti. Diskuse se zde točí kolem dvou obsáhlých témat. Prvním je smysl našeho života na tomto světě a druhým je cesta duše po smrti. Duše je znamením Božím a může zračit všechna Jeho jména a přídomek. Tento potenciál je ale přesto v člověku skryt; a lze ho rozvíjet pouze pomocí Božích Projevů, oněch posvěcených Bytostí, které čas od času přicházejí, aby lidstvo vedly. Prostřednictvím duchovního vzdělávání, které tyto Bytosti poskytují, lze odhalovat poklady, které se v nás ukrývají.

Pokud jde o cestu duše po smrti, účastníkům je představena řada myšlenek, o nichž mají uvažovat: že ti, kteří jsou věrní Bohu, dosáhnou opravdového štěstí; že nikdo z nás nemůže nikdy znát svůj vlastní konec, a proto bychom si měli navzájem odpouštět a necítit nadřazenost nad ostatními; že v příštím světě, stejně jako v tomto, bude duše pokračovat v pokroku a že duchovní schopnosti, které jsme si zde rozvinuli, nám tam budou pomáhat; že své blízké

v duchovních říších poznáme, že si budeme na svůj život na tomto světě pamatovat a že se budeme těšit ze společnosti svatých a posvěcených duší.

V závěru tohoto oddílu se nachází úryvek z Bahá'u'lláhových Písem, ve kterém jsme ujišťování o dobrodiních příštího světa a vyzýváni k tomu, abychom se nenechali zarmucovat různými proměnami a nahodilostmi tohoto života. Od účastníků se žádá, aby přemítali o tom, jaké důsledky má to, co studovali, pro jejich život.

Porozumění Bahá'í Písmu

Cíl

Vypěstovat si návyk číst každý den
úryvky ze Svatých Písem a
přemítat nad jejich významem

ČÁST 1

Cílem tohoto oddílu je pomoci vám rozvinout a posílit návyk číst každý den úryvky ze Svatých Písem a přemítat nad jejich významem. Tento oddíl začíná jednoduchým cvičením, ve kterém jste žádáni o to, abyste si přečetli určitý jednovětný výrok z Písem a odpověděli na otázku, jejíž odpovědí je samotný výrok. Přestože je toto cvičení jednoduché, pomůže vám zamyslet se nad významem citovaných pasáží a naučit se je nazpaměť.

„Zlepšení světa může být dosaženo čistými a dobrými skutky, chvályhodným a vhodným chováním.“¹

1. Jak může být dosaženo zlepšení světa? _____

„Střežte se, ó lidé Bahá, kráčet po cestách těch, jejichž slova a skutky se různí.“²

2. Po jakých cestách nemáme kráčet? _____

„Ó synu bytí! Přiměj se dávat počet z každého dne, než budeš povolán ke konečnému zúčtování...“³

3. Co bychom měli dělat před tím, než budeme povoláni ke konečnému zúčtování? _____

„Rci: Ó bratři! Necht' činy, ne slova, jsou vaší ozdobou.“⁴

4. Co by mělo být naší skutečnou ozdobou? _____

„Svatá slova a čisté dobré činy stoupají k obloze nebeské slávy.“⁵

5. Co dělají svatá slova a čisté a dobré činy? _____

ČÁST 2

Níže následuje několik cvičení, která se vztahují k předchozím citátům. Jejich záměrem je pomoci vám se ve vaší skupině hlouběji zamyslet nad významem uvedených úryvků. Toto cvičení by se nemělo vypracovávat mechanicky. To ale neznamená, že by bylo třeba vést u každého cvičení nějakou delší diskuzi. Pokud je však cvičení složitější, školitel vaší skupiny vám pomůže se nad ním důkladněji zamyslet.

1. “Chvályhodné“ je něco, co si zasluhuje chválu. Který z následujících příkladů je chvályhodný?

_____ Být dobrým pracovníkem

_____ Vážít si druhých

_____ Být snaživý

_____ Lhát

_____ Být líný

_____ Sloužit druhým

2. Co znamená slovní spojení „než budeš povolán ke konečnému zúčtování“? _____

3. Uveďte, která z následujících tvrzení jsou pravdivá:

_____ Na světě je tak málo dobrých lidí, že jejich činy nemají žádný účinek.

_____ Správné je to, co je v souladu s názory ostatních lidí.

_____ Správné je to, co je v souladu s učením Boha.

4. Uveďte, které z následujících skutků jsou čisté a dobré:

_____ Péče o děti a jejich výchova

_____ Krádež

_____ Modlení se za rozvoj druhých

_____ Říci nějakou malou lež, abychom se vyhnuli nepříjemnostem

_____ Pomoc druhým v očekávání odměny

5. Ve které z následujících situací se slova určitého člověka liší od jeho skutků?

_____ Nějaký člověk neustále opakuje, že bychom měli být jednotní, ale chová se způsobem, který vytváří konflikt.

_____ Nějaký člověk se pochvalně vyjadřuje o důležitosti cudného života, ale sám udržuje mimomanželské sexuální vztahy.

_____ Nějaký člověk občas požívá alkohol, ale prohlašuje o sobě, že je stoupencem náboženské víry, která pití alkoholu zakazuje.

_____ Nějaký člověk je zastáncem rovnosti mužů a žen, ale ve své pozici zaměstnavatele platí ženám za stejnou práci méně než mužům.

6. Mají Bahá'í věřící dovoleno zpovídat se druhé osobě? _____

7. Co bychom měli udělat místo zpovědi? _____

8. Co znamená slovní spojení „obloha nebeské slávy“? _____

9. Jaký účinek mají špatné skutky na svět? _____

10. Jaký účinek mají špatné skutky na ty, kteří je konají? _____

ČÁST 3

Přečtěte si nyní následující citáty z Písem a přemýšlejte o nich. Poté se je snažte naučit nazpaměť.

„Pravdivost je základem všech lidských ctností.“⁶

1. Co je základem všech lidských ctností? _____

„Pokrok a úspěch jakékoli duše je ve všech Božích světech bez pravdivosti nemožný.“⁷

2. Co je nemožné bez pravdivosti? _____

„Pravdomluvností, ó lidé, okrášlete své jazyky a své duše přizdobte ornamentem poctivosti.“⁸

3. Čím bychom měli okrášlit své jazyky? _____

4. Čím bychom měli ozdobit své duše? _____

„Necht' je vaše oko cudné, vaše ruka poctivá, váš jazyk pravdomluvný a vaše srdce osvícené.“⁹

5. Jaké by mělo být naše oko? _____ Naše ruka? _____
Naš jazyk? _____ Naše srdce? _____

„Ti, kdož obývají svatostánek Boží a jsou usazeni na stolcích nekonečné slávy, ač by umírali hladem, nenatáhnou ruku a nezmocní se nezákonně majetku svého bližního, byť by tento bližní byl jakkoli ničemný a nehodný úcty.“¹⁰

6. Co bychom měli odmítnout udělat, i kdybychom umírali hladem? _____

ČÁST 4

Jak už jste si v části 2 pravděpodobně všimli, některá cvičení vyžadují přesné odpovědi. Pokud v takových případech existují o správné odpovědi pochybnosti, školitel vaší skupiny vám i ostatním účastníkům pomůže dosáhnout jednoty myšlení. U ostatních cvičení je velmi hodnotná právě samotná diskuse. U těchto cvičení se neočekává žádná konkrétní odpověď. V následující části patří cvičení č. 3 k prvnímu druhu, zatímco cvičení č. 6 spadá do druhé kategorie.

1. Pravdivost je základem všech lidských ctností. Vyjmenujte 5 ctností: _____

2. Můžeme nabýt těchto ctností bez pravdivosti? _____

3. Která z následujících tvrzení jsou pravdivá:

_____ Člověk může být spravedlivý, i když lže.

_____ Někdo, kdo krade, má poctivou ruku.

_____ Poctivá ruka se nikdy nedotkne toho, co jí nepatří.

- _____ Číst pornografické knihy a časopisy odporuje Bahá'u'lláhově radě mít cudné oko.
- _____ Pravdivost znamená nelhat.
- _____ Poctivost je ozdobou duše.
- _____ Osoba, která není pravdivá, se může duchovně vyvíjet.
- _____ Čas od času zalhat je v pořádku.
- _____ Krádež je v očích Boha přijatelná, má-li člověk hlad.
- _____ Když si něco vezmeme bez svolení majitele, myslíme si, že mu to brzy vrátíme, není to krádež.
- _____ Když jsme poctiví, čestní a pravdomluvní, naše srdce je osvětlené.
- _____ Není možné úspěšně podnikat, aniž bychom trochu nepodváděli.
4. Je možné lhát sám sobě? _____
5. Co ztrácíme, když řekneme nějakou lež? _____
6. Jaký by byl svět, kdybychom byli všichni pravdomluvní a čestní? _____

ČÁST 5

Přečtěte si následující citáty a snažte se je naučit nazpaměť. Učení se citátů z Písem nazpaměť je velmi hodnotné a měli byste se o to snažit ze všech sil. Samozřejmě že ne pro každého je snadné, aby se těmito úryvkům naučil nazpaměť. Budeme-li se však snažit, pomůže nám to vštěpovat si uvedené myšlenky do srdce i mysli a vyjadřovat je slovy, která co nejvěrněji vystihují původní text.

„Laskavý jazyk je magnetem pro lidská srdce. Je chlebem ducha, odívá slova významem a je zřídlem světla moudrosti a porozumění.“¹¹

1. Jak můžeme popsat laskavý jazyk? _____

2. Jaký účinek má laskavý jazyk na slova? _____

„Ó vy milovaní Pána! V tomto svatém Zřízení nejsou spory a nesváry za žádných okolností povoleny. Každý útočník se sám zbavuje Boží milosti.“¹²

3. Co není podle tohoto citátu v tomto Zřízení dovoleno? _____

4. Co způsobuje útočník sám sobě? _____

„V tento Den nemůže Jeho Věci nic uškodit více než různice a sváry Božích milovaných, jejich hádky, lhostejnost a odcizení.“¹³

5. Co způsobuje Boží Věci největší škody? _____

„Nespokojte se pouze s ukazováním přátelství slovy. Necht' vaše srdce zahoří milující laskavostí ke každému, kdo zkříží vaši cestu.“¹⁴

6. Jaký druh přátelství by nás neměl uspokojit? _____

7. Co by mělo v našem srdci jasně hořet? _____

„Když se objeví myšlenka na válku, braňte se jí silnější myšlenkou míru. Myšlenka nenávisti musí být zničena mocnější myšlenkou lásky.“¹⁵

8. Čím bychom se měli bránit myšlence války? _____

9. Co by mělo zničit myšlenku nenávisti? _____

ČÁST 6

S výše uvedenými citáty na paměti vypracujte následující cvičení:

1. V jakém smyslu působí laskavý jazyk podobně jako magnet? _____
2. Které z následujících výroků pochází z laskavého jazyka?
____ „Neobtěžuj mě!“
____ „Proč tomu nerozumíš?“
____ „Vydržíte chvíli, prosím?“
____ „To jsou ale strašné děti!“
____ „Děkuji, jste velmi milý.“
____ „Teď na vás nemám čas, jsem zaneprázdněn/a.“
3. Které z následujících situací představují konflikt a nesváry?
____ Během konzultace vyjádří dva lidé na to samé téma rozdílné názory.
____ Během konzultace se dva lidé rozčílí a začnou se spolu hádat.
____ Dva lidé se přestanou účastnit devocionálního setkání pořádaného každý týden, protože spolu nemluví.
____ Členové týmu, kteří spolupracují na jednom projektu, si neustále stěžují a každý říká, že ti druzí neodvádějí řádně svou práci.
4. Ve které z následujících situací se projevují známky odcizení?
____ Dva přátelé procházejí na ulici kolem sebe, ale jeden druhého ignorují.
____ Nějaká žena přijde na devocionální setkání a všichni ji srdečně pozdraví.
____ Dva členové určité skupiny se zdráhají se společně účastnit jednoho projektu, ačkoli se jinak jeden k druhému chovají zdvořile.
5. Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá:
____ Člověk by měl říkat přesně to, co si o druhých myslí bez ohledu na to, zda se to dotkne jejich srdce.
____ Lhát, abychom se vyhnuli konfliktu, je v pořádku.
____ Konflikt můžeme překonat láskou a přívětivostí.
____ Slova mají větší účinek, když jsou vyslovena s láskou.
____ Bojovat proti někomu, kdo si začal, je v pořádku.
____ Člověk má právo být k druhým nepříjemný, když je nemocný nebo smutný.
____ Není laskavé smát se ostatním, když dělají něco špatně.
____ Když mezi přáteli vzplane pocit hněvu, každý z nich by měl vynaložit velké úsilí, aby se opět sblížili.
____ Když mezi přáteli vzplane pocit hněvu, každý z nich by měl počkat, dokud ten druhý nevyvine úsilí ke vzájemnému sblížení.

ČÁST 7

Přečtěte si níže uvedené citáty a naučte se je nazpaměť:

„... pomlouvání zhasí světlo srdce a zabíjí život duše.“¹⁶

„Neplýtvej dechem na hříchy ostatních, pokud jsi sám hříšníkem.“¹⁷

„Nemluv zlé, abys neslyšel zlo promlouvat k sobě, a nezvěšuj chyby druhých, aby tvoje vlastní se nezdály velké...“¹⁸

„Ó synu bytí! Jak jsi mohl zapomenout na své vlastní chyby a zabývat se chybami druhých?“¹⁹

1. Jaký dopad má pomluva na toho, kdo pomlouvá? _____

2. Co bychom si měli uvědomit dříve, než začneme plýtvat dechem na hříchy jiných lidí? _____

3. Co se nám stane, když budeme zveličovat chyby druhých? _____

4. Na co bychom si měli vzpomenout, když myslíme na chyby jiných lidí? _____

ČÁST 8

S výše uvedenými citáty na paměti vypracujte následující cvičení:

1. Co se děje s rozvojem duše člověka, který se zaměřuje na chyby jiných lidí? _____

2. Jaký dopad má pomluva na společenství? _____

3. Co uděláte, když nějaký přítel začne mluvit o chybách někoho jiného? _____

4. Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá:

- _____ Když hovoříme o něčích skutečných chybách, nepomlouváme.
- _____ Když hovoříme o něčích dobrých vlastnostech a zároveň i o jeho chybách, nepomlouváme.
- _____ Pomlouvání se stalo v naší společnosti běžným zvykem, a my bychom se měli přinutit k ukázněnosti, abychom se mu vyhýbali.
- _____ Když posluchač slíbí, že nebude opakovat to, co říkáme o jiné osobě, není pomluva škodlivá.
- _____ Pomluva je jedním z největších nepřátel jednoty.
- _____ Když si osvojíme návyk neustále hovořit o jiných lidech, snadno přejdeme k pomlouvání.
- _____ Když se v souvislosti se jmenováním členů určitého výboru na setkání místní duchovní rady hovoří o schopnostech různých lidí, jde o pomlouvání.
- _____ Když máme nutkání pomlouvat, měli bychom si vzpomenout na své vlastní chyby.
- _____ Když víme, že nějaký člověk dělá něco, co škodí Víře, měli bychom o tom diskutovat s ostatními členy společenství.
- _____ Když víme, že nějaký člověk dělá něco, co škodí Víře, měli bychom o tom informovat pouze místní duchovní radu.
- _____ Není nesprávné, když spolu manželský pár hovoří o chybách druhých lidí, neboť by mezi sebou neměli mít žádná tajemství.

ČÁST 9

Jak už bylo uvedeno na začátku, cílem tohoto oddílu je pomoci účastníkům v jejich snahách rozvinout a posílit návyk každý den číst úryvky ze Svatých Písem a rozjímat nad jejich významem. Čtení Božích veršů každé ráno i večer je jednou ze zásad Bahá'u'lláhova učení, která přispívá k našemu duchovnímu rozvoji. Následující úryvek nám připomíná dary, kterých se nám dostává, když tuto povinnost plníme, a my vás vyzýváme k tomu, abyste se ho naučili nazpaměť:

„Ponořte se do oceánu Mých slov, ať můžete proniknout k jeho tajemstvím a objevíte všechny perly moudrosti, ukrývající se v jeho hlubinách.“²⁰

Možná byste si nyní po dokončení tohoto oddílu chtěli opatřit nějakou knihu Bahá'u'lláhových Písem a každý den si z nich nějakou část přečíst. Skrytá slova jsou dobrou první volbou.

ODKAZY

1. srov.: Bahá'u'lláh citovaný Shoghi Effendim, v Příchod Boží spravedlnosti (Praha: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 2011), odst. 39, str. 40.
2. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 1994), CXXXIX, str. 170.
3. Bahá'u'lláh, Skrytá slova (Viedeň: Nationaler Geistiger Rat in Österreich, 1990), arabské č. 31, str. 11.
4. Tamtéž, perské č. 5, str. 24.
5. Tamtéž, perské č. 69, str. 43.
6. srov.: 'Abdu'l-Bahá citován v Příchod Boží spravedlnosti, odst. 40, str. 42.
7. Tamtéž, str. 42.
8. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, CXXXVI, str. 165.
9. Bahá'u'lláhovy Desky (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 2001), str. 120.
10. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, CXXXVII, str. 166.
11. Tamtéž, CXXXII, str. 161.
12. Poslední vůle 'Abdu'l-Baháa (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 1997), str. 13.
13. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, V, str. 6.
14. srov.: Pařížské promluvy: 'Abdu'l-Baháovy přednášky z roku 1911 (Praha: Bahá'í nakladatelství, 2011), č. 1.7, str. 17.
15. Tamtéž, č. 6.7, str. 29.
16. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, CXXV, str. 148.
17. Skrytá slova, arabské č. 27, str. 11.
18. Tamtéž, perské č. 44, str. 35.
19. Tamtéž, arabské č. 26, str. 10 – 11.
20. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, CXX, str. 77.

Modlitba

Cíl

Přemítat o důležitosti modlitby a
vypěstovat si návyk se pravidelně modlit

ČÁST 1

Záměrem kurzů Ruhi Institutu je pomáhat účastníkům kráčet po stezce služby. Kráčíme po této stezce a jsme přitom podněcováni dvojím záměrem, jímž je duchovní i intelektuální růst a přispívání k transformaci společnosti. Oba tyto aspekty našeho záměru nelze od sebe oddělit. Bahá'u'lláh nás v jednom úryvku nabádá:

„Nezanepřázdňujte se vlastními zájmy. Necht' se vaše myšlenky upínají k tomu, co napraví osud lidstva a posvěť srdce a duše lidí.“¹

Bahá'u'lláh v jiném úryvku objasňuje:

„. . . z naprosté nicoty vystoupili smrtelníci do říše bytí za tím záměrem, aby pracovali pro zlepšení světa a žili spolu ve svornosti a souladu.“²

Bahá'u'lláh v souvislosti s naším vnitřním stavem prohlašuje:

„Čisté srdce je jako zrcadlo; leštidle lásky a odpoutání ho očistěte ode všeho kromě Boha, aby se v něm mohlo rozeskvět pravé slunce a rozednít věčné jitro.“³

A 'Abdu'l-Bahá nám říká:

„Vaše srdce musí být čistá a vaše úmysly upřímné, abyste se mohli stát příjemci božských darů.“⁴

1. Nač by se měly zaměřovat naše zájmy a myšlenky? _____

2. Za jakým záměrem jsme z naprosté nicoty vystoupili do říše bytí?

3. Čím bychom měli očistit zrcadlo svého srdce? _____

4. Uveďte několik podmínek, díky nimž k sobě můžeme přilákat božské dary. _____

5. Jsou některé z následujících výroků pravdivé?
– Nejprve by ses měl postarat sám o sebe, a pak se teprve můžeš starat o ostatní.

- Pokud neustále pomáháš druhým, tak nakonec ztratíš ze zřetele své vlastní cíle.
- Sám sobě jsi tím nejbližším přítelem.
- To nejdůležitější je zjistit, co ti přináší štěstí.
- Jdi za svými sny a povedou tě ke štěstí.
- Pokud nikomu jinému neubližuješ, nezáleží na tom, co děláš.
- Je v pořádku se řídit sobeckými pohnutkami, pokud děláš něco dobrého.

ČÁST 2

Pro náš dvojí záměr je zcela zásadní přesvědčení, že jsme byli všichni stvořeni vznešení. Bahá'u'lláh praví:

„Ó synu Ducha! Stvořil Jsem tě bohatého, proč se vlastní vinou ocitáš v chudobě? Stvořil Jsem tě vznešeného, proč se snižuješ? Dal Jsem ti bytí z podstaty vědění, proč hledáš poučení od jiných než ode Mne? Vytvořil Jsem tě z prsti lásky, jak to, že se zaobíráš jiným? Obrat' svůj zrak k sobě, abys Mě nalezl stát v sobě, mocného, silného, jedinečného.“⁵

Při přemýšlení nad tímto úryvkem vám pomůže vyplnění níže uvedených prázdných míst.

„Ó synu Ducha! Stvořil Jsem tě _____, proč se vlastní vinou ocitáš v _____? _____ Jsem tě _____, proč se _____? Dal jsem ti bytí z _____, proč _____ od jiných než ode _____? _____ Jsem tě z prsti _____, jak to, že se _____? Obrat' svůj _____ k _____, abys _____ nalezl stát v sobě, _____, _____.”

Abychom mohli zůstat věrni vznešenosti svých duší, musíme se obrátit ke Zdroji svého bytí a hledat osvětlení u Něho. Jedním z nejpůsobivějších způsobů, jak toho dosáhnout, je prostřednictvím modlitby. Strážce Bahá'í Víry Shoghi Effendi nám říká, že jejím hlavním cílem je „rozvoj jednotlivce i společnosti, a to prostřednictvím osvojování si duchovních ctností a schopností. Nejprve se musí nakrmit duše člověka. A tím, co může tuto duchovní výživu poskytnout nejlépe, je právě modlitba.“⁶

ČÁST 3

Bůh je Všemědoucí, Nadevše moudrý. On nás stvořil, a ví, co je v našich srdcích a co je pro nás nejlepší. On naše modlitby nepotřebuje. Tak proč se tedy modlíme?

‘Abdu’l-Bahá praví:

„V nejvyšší modlitbě se lidé modlí jen z lásky k Bohu, ne proto, že se bojí Boha nebo pekla, anebo doufají v milost či nebe... Když se člověk zamiluje do lidské bytosti, je pro něj nemožné nezmiňovat jméno svého milovaného. O co je potom těžší nezmiňovat Jméno Boží, když Ho člověk miluje... Duchovní člověk nenachází potěšení v ničem jiném než v připomínání si Boha.“⁷

‘Abdu’l-Bahá v odpovědi na jednu otázku vysvětluje:

„Když přítel miluje někoho jiného, není přirozené, že mu to chce říci? Přestože ví, že onen člověk si je vědom jeho lásky, netouží i tak mu o tom říci? ... Je pravda, že Bůh zná přání všech srdcí, ale popud k modlitbě je přirozený, pramenící z lásky člověka k Bohu.“⁸

1. Doplňte následující věty:
 - a. „V _____ modlitbě se [my] _____ jen z _____ k Bohu, ne proto, že se bojíme Boha nebo _____, anebo doufáme v _____ či _____.
 - b. Když se [my] _____ do lidské bytosti, je pro nás _____ nezmiňovat _____ našeho _____. O co je potom _____ Jméno _____, když Ho člověk _____.
 - c. Duchovní člověk nenachází _____ v ničem jiném než v _____ si Boha.
2. Proč se modlíme? _____

3. Co znamená slovní spojení „připomínání si Boha“? _____

4. Jaké je nejvroucnější přání člověka, který miluje někoho jiného? _____

5. Odkud pramení popud k modlitbě? _____

ČÁST 4

V jedné modlitbě, kterou zjevil Bahá'u'lláh, čteme následující:

„Úpěnlivě Tě prosím, ... učiň mou modlitbu ohněm, jenž spálí závoje, které mě oddělují od Tvé krásy, a světlem, které mne zavede k oceánu Tvé Přítomnosti.“⁹

V té samé modlitbě žádáme Boha:

„Učiň mou modlitbu, ó můj Pane, zřídlem živé vody, jež mi dá žít tak dlouho, jak jen potrvá Tvá svrchovanost, a dá mi zmiňovat se o Tobě v každém ze Tvých světů.“¹⁰

1. V jakém smyslu může být modlitba jako oheň? Co modlitba spaluje? _____

2. Uved'te některé závoje, které nás oddělují od Boha: _____

3. Může být modlitba jako světlo? Kam nás vede? _____

4. Může být modlitba jako zřídlo živé vody? Co našim duším uděluje?

ČÁST 5

Přečtěte si následující 'Abdu'l-Baháova slova a přemýšlejte o nich:

„Ve světě bytí není nic sladšího než modlitba. Člověk musí žít ve stavu modlitby. Nejpožehnanějším stavem je stav modlitby a pokorné prosby. Modlitba je rozmluva s Bohem. Největším dosaženým výsledkem či nejsladším stavem není nic jiného než rozmluva s Bohem. Vytváří duchovno, dbalost a nebeské pocity, plodí novou přitažlivost Království a rodí vnímavost vyšší inteligence.“¹¹

1. Co je nejsladším stavem ve světě bytí? _____

2. Co znamená slovní spojení „stav modlitby“? _____

3. Uveďte některé vlastnosti, které modlitba vytváří: _____

4. Znovu si projděte citáty, které jste v těchto několika částech studovali a napište pět vět týkajících se povahy modlitby:
- Modlitba je _____
 - Modlitba je _____
 - Modlitba je _____
 - Modlitba je _____
 - Modlitba je _____

ČÁST 6

Přečtěte si následující Bahá'u'lláhova slova a rozjímejte nad nimi:

„Zpívej, ó můj služebníku, verše Boží, jež jsi obdržel, tak, jak je zpívali ti, kteří se k Němu přiblížili, aby lahodností tvé melodie vzplála tvá vlastní duše a přivábila i srdce všech lidí. Pronáší-li někdo v soukromí své komnaty verše Bohem zjevené, rozptýlení andělé Všemohoucího roznesou vůni slov plynoucích z jeho úst do všech stran, až se rozezvučí srdce všech poctivých. A kdyby snad z počátku jejich účinek nepocíťoval, přece musí blahodárnost milosti na něj seslané dříve či později na jeho duši zapůsobit. Takto byla tajemství Božího Zjevení ustanovena z Vůle Toho, Jenž jest Zdroj moudrosti a moci.“¹²

1. Co znamená slovo „zpívat“? _____

2. Jak bychom měli zpívat verše Boží? _____

3. Co znamená slovo „pronášet“? _____

4. Co znamená slovo „rozptýlit, roznést“? _____

5. Jaký účinek bude mít sladkost naší melodie na naše vlastní duše? _____

6. Jaký účinek bude mít sladkost naší melodie na srdce ostatních? _____

ČÁST 7

Možná si budete přát naučit se nazpaměť následující dva úryvky z modlitby, kterou zjevil Bahá'u'lláh:

„Ó Bože, můj Bože! Nehleď na mé naděje a skutky, pohleď raději na Svou vůli, jež obsáhla nebesa i zemi. Při Tvém Největším jménu, ó Ty Pane všech národů! Toužím jen po tom, po čem toužíš Ty, a miluji pouze to, co Ty miluješ.“¹³

„Jsi příliš vysoko, aby chvála Tobě blízkých mohla vystoupit na nebesa Tvé blízkosti anebo aby ptáci srdcí Tobě oddaných dosáhli ke dveřím Tvé brány. Dosvědčuji, že jsi posvěcen nade všechny přídomky a svatý nade všechna jména. Není Boha krom Tebe, Nejvznešenějšího, Přeslavného.“¹⁴

ČÁST 8

‘Abdu’l-Bahá prohlašuje:

„Náleží služebníkovi, aby se modlil a hledal pomoc u Boha, a aby o Jeho pomoc úpěnlivě prosil a snažně o ni žádal. Tot’ přísluší postavení služebnictví, a Pán v souladu se Svou dokonalou moudrostí nařídí, cokoli si přeje.“¹⁵

‘Abdu’l-Bahá vysvětluje:

„Duch má vliv a modlitba má duchovní účinek. Proto se modlíme: ‚Ó Bože! Uzdrav tohoto nemocného!‘ Bůh možná odpoví. Záleží na tom, kdo se modlí? Bůh odpoví na modlitbu každého služebníka, když je naléhavá. Jeho milost je nesmírná, neomezená. On odpovídá na modlitby všech Svých služebníků. Odpoví na modlitbu této rostliny. Rostlina by se mohla modlit: ‚Ó Bože, sešli mi déšť!‘ Bůh odpoví na modlitbu a rostlina roste. Bůh odpoví komukoliv.“¹⁶

Je přirozené, že ve svých modlitbách žádáme Boha, aby uspokojil naše potřeby. Modlíme se tedy za naše zdraví a zdraví svých blízkých, modlíme se za duchovní a hmotný pokrok svých rodin a modlíme se za vedení. Žádáme o sílu, víru a ujištění na stezce služby. Při modlení se k Bohu bychom měli samozřejmě pamatovat na to, že naším cílem v životě je uvádět svou vůli do souladu s Jeho Vůlí. Musíme se proto modlit za to, aby Jeho Vůle došla naplnění a být připraveni se jí podrobit. Naučíte-li se následující ‘Abdu’l-Baháova slova nazpaměť, budou pro vás ve všech časech zdrojem radosti a jistoty:

„Ó ty, jenž obracíš svou tvář k Bohu! Zavři oči před vším jiným a otevři je říší Přeslavného. Žádej vše, čeho si žádáš, jen od Něho Samotného; hledej vše, co hledáš, jen u Něho Samotného. Jediným pohledem dává sto tisíc nadějí, jediným mžiknutím uzdravuje sto tisíc nevyléčitelných nemocí, jediným kývnutím klade balzám na každou ránu, jediným mžikem oka osvobozuje srdce ze zajetí okovů zármutku. On činí, jak činí – a co nám zbývá? On uskutečňuje Svou vůli a nařizuje, cokoli se Mu zlíbí. Tedy je pro tebe lepší odevzdaně sklonit hlavu a vložit svou důvěru v Nadevše Milosrdného Pána.“¹⁷

ČÁST 9

Ze všeho, co jsme až doposud studovali, je zřejmé, že obracet se v modlitbě k Bohu je zásadním požadavkem duchovního života. Jak obzvláště sladké je se ráno brzy po probuzení pomodlit k Bohu a modlit se k Němu také v noci před spaním. Čas, který modlením každý den strávíme a počet modliteb, které pronášíme, závisí na našich potřebách a na naší duchovní žízni. U každé příležitosti si můžeme vybrat z mnoha modliteb, které zjevil Bahá’u’lláh, Báb a ‘Abdu’l-Bahá. Bahá’u’lláh také zjevil tři povinné denní modlitby. Shoghi Effendi říká:

„Denní povinné modlitby jsou tři. Nejkratší se skládá z jediného verše, který se musí pronést jednou za čtyřadvacet hodin v poledne. Středně dlouhá modlitba, která začíná slovy ‚Bůh dosvědčuje, že není Boha kromě Něho,‘ se musí pronášet třikrát denně, ráno, v poledne a večer. Tato modlitba je doprovázena určitými tělesnými úkony a pohyby. Dlouhá modlitba, která je ze všech tří nejpodrobnější, se musí pronášet jednou za čtyřadvacet hodin, kdykoliv si věřící přeje tak učinit.“

Věřící si může naprosto svobodně vybrat libovolnou z nich a tuto modlitbu pak musí přednášet v souladu se všemi doprovodnými pokyny.“¹⁸

Shoghi Effendi dále pokračuje:

„Tyto denní povinné modlitby společně s několika dalšími modlitbami, jako je Dlouhá modlitba za uzdravení a Deska Ahmadovi, byly Bahá’u’lláhem obdařeny mimořádnou mocí a významem. Proto by je měli věřící takto přijímat a pronášet s nepochybnou vírou a jistotou, že skrze ně mohou vstoupit do daleko bližšího styku s Bohem a plněji se ztotožnit s Jeho zákony a předpisy.“¹⁹

Tři povinné modlitby, které zjevil Bahá’u’lláh, pronáší každý jednotlivec sám za sebe. V Bahá’í Víře neexistuje sborová modlitba v podobě povinné denní modlitby, která se

skupinově pronáší podle nějakého zavedeného rituálu. Jedinou sborovou modlitbou, kterou Bahá'í zákon předepisuje, je modlitba za zesnulé. Před pochováním zesnulého do hrobu ji musí jeden z přítomných pronést, zatímco ostatní lidé ve skupině v tichosti stojí.

1. Co znamená slovo „povinný“? _____

2. Kolik denních povinných modliteb Bahá'u'lláh zjevil? _____

3. Měli bychom každý den pronášet všechny tři modlitby? _____
4. Pokud se rozhodneme pronášet Dlouhou povinnou modlitbu, kolikrát bychom ji měli každý den pronášet? _____
5. Kolikrát bychom měli pronášet Středně dlouhou povinnou modlitbou, pokud se pro ni rozhodneme? _____
6. Kolikrát bychom měli pronášet Krátkou povinnou modlitbu, pokud si ji vybereme?

7. Uveďte některé modlitby, které jsou obdařeny zvláštní mocí: _____

8. Pokud jste tak již neučinili, naučte se krátkou povinnou modlitbu nazpaměť:

**„Dosvědčuji, ó můj Bože, že jsi mne stvořil, abych Tě znal a uctíval. Doznávám v tomto okamžiku svou bezmocnost a Tvou moc, svou chudobu a Tvé bohatství.
Není Boha krom Tebe, Pomocníka v nebezpečí, Sama o Sobě jsoucího.“²⁰**
9. O čem v této modlitbě svědčíme? _____

ČÁST 10

Měli bychom si pamatovat, že kromě požehnání, kterých se nám dostává z toho, že jsme poslušni zákona o povinné modlitbě a kromě posílení, které čerpáme z ostatních modliteb, jež jako jednotlivci pronášíme, naše duše povznáší též to, když slyšíme modlitby pronášené na velkých nebo malých setkáních. Bahá'u'lláh nám říká:

„Shromážděte se v největší radosti a přátelství a pronášejte verše zjevené milosrdným Pánem. Tímto způsobem se vaším niterným bytostem otevrou dveře pravého poznání, a vy poté pocítíte, že jsou vaše duše obdařeny neochvějností a vaše srdce naplněna skvoucí radostí.“²¹

Všem nám dělá velkou radost, když se dozvídáme, že se po celém světě násobí po tisících počet devocionálních setkání, na kterých se scházejí přátelé a sousedé, aby rozmlouvali s Bohem. Světový dům spravedlnosti píše:

„Devocionální setkání jsou událostmi, kterých se může účastnit každá duše, vdechovat na něm nebeské vůně, zakoušet líbeznost modlitby, rozjímat nad Tvořivým Slovem, být unášena na křídlech ducha a rozmlouvat s jediným Milovaným. Dochází k vytváření pocitů přátelství a společně sdílené věci, zejména v duchovně oživených rozhovorech, které v takových chvílích přirozeně nastávají a jejichž prostřednictvím lze otvírat ,město lidského srdce.“²²

Když cítíme touhu se modlit, na okamžik v tichosti posečkáme, abychom očistili svou mysl od věcí tohoto světa. Ve chvíli, kdy se modlíme, své myšlenky upínáme na Boha. Po pronesení modliteb setrváváme nějakou dobu v tichosti a nepouštíme se hned do nějaké další činnosti. Totéž platí i v případě, kdy nasloucháme modlitbám, které na nějakém setkání pronášejí ostatní. Při takových příležitostech zachováváme postoj modlitby a pečlivě sledujeme pronášená slova tak, jako bychom je říkali sami.

1. V jakém bychom se měli scházet duchu, když přednášíme Boží verše? _____

2. Jaký bude účinek našeho společného setkání, na kterém pronášíme Boží verše? _____

3. Devocionální setkání jsou příležitosti, kde může každá duše
– _____ ,
– _____ ,
– _____ ,
– _____ ,

- _____ , a
- _____ .

4. Jaké pocity jsou na devocionálních setkáních vytvářeny? _____

5. Jaký je účinek duchovně povznášejících rozhovorů, ke kterým na devocionálních setkáních přirozeně dochází? _____

6. Napište několik slov o uctivém postoji, který bychom měli při modlení projevovat, ať už o samotě v soukromí nebo na nějakém setkání.

ČÁST 11

První oddíl této knihy se zaměřoval na návyk každodenního čtení úryvků z Písem a přemítání nad jejich významem. V tomto oddílu jste přemýšleli nad významem modlitby, a v důsledku toho jste si osvojovali návyk se denně modlit. V předchozí části se vaše pozornost soustřeďovala na důležitost kolektivního uctívání v rámci komunity. Všechno, co jste až dosud studovali, vás připravovalo k vykonání prvního činu na stezce služby. Pokud si to přejete, může být tímto činem uspořádání devocionálního setkání.

Prvním krokem může být, že se naučíte několik modliteb nazpaměť a najdete si příležitost, abyste se o ně podělili s několika přáteli. Zároveň se můžete snažit o to, abyste se zúčastnili alespoň jednoho devocionálního setkání ve svém společenství a patřili tak mezi jeho nadšené účastníky. Nakonec se tedy můžete rozhodnout, že sami uspořádáte nějaké devocionální setkání a pozvete na ně své přátele, rodinné příslušníky a sousedy, a že se budete pravidelně scházet za účelem modlitby a upevňování přátelských vazeb. Není neobvyklé, že dva nebo tři účastníci tohoto kurzu začnou devocionální setkání pořádat společně.

Dovedete si asi představit, že neexistují žádná pevně daná pravidla či recepty, jakým způsobem se má to či ono devocionální setkání pořádat. Je však zjevné, že se jedná o setkání přátel, na němž se pronášejí modlitby, čtou se úryvky z Písem a vedou se na něm povznášející

rozhovory – a to vše probíhá ve výrazně duchovní atmosféře. Můžete říci několik slov o každé z následujících myšlenek, a to v souvislosti s pořádáním devocionálního setkání?

Srdečné a vřelé zvaní: _____

Vytváření prostředí, ve kterém jsou všichni vítáni: _____

Zachovávání atmosféry uctivosti: _____

Podporování atmosféry radostné družnosti: _____

Podněcování k duchovně povznášejícímu rozhovoru: _____

ODKAZY

1. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 1994), XLIII, odst. 4, str. 53.
2. Bahá'u'lláh, citován v Trustworthiness: A Compilation of Extracts from the Bahá'í Writings, kompilaci sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Londýn: Bahá'í Publishing Trust, 1987), č. 21, str. 5.
3. The Call of the Divine Beloved: Selected Mystical Works of Bahá'u'lláh (Haifa: Bahá'í World Centre, 2018), č. 2.43, str. 31.
4. Z přednášky ze dne 5. května 1912, vydáno v The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912 (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), str. 127.
5. Bahá'u'lláh, Skrytá slova (Víděň: Nationaler Geistiger Rat in Österreich, 1990), arab. č. 13, str. 8.
6. Z dopisu ze dne 8. prosince 1935, který byl napsán jménem Shoghi Effendiho, vydáno v in Prayer and Devotional Life: A Compilation of Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá and the Letters of Shoghi Effendi and the Universal House of Justice, kompilaci sestavilo Výzkumné oddělení Světového domu spravedlnosti (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2019), č. 71, str. 31.
7. 'Abdu'l-Baháova slova, citována J. E. Esslemonem, v Bahá'u'lláh and the New Era: An Introduction to the Bahá'í Faith (Wilmette: Bahá'í Publishing, edice 2006, 2017), str. 106.
8. Tamtéž.
9. Bahá'u'lláh, Bahá'í modlitby (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství s.r.o., 1993), str. 8.
10. Tamtéž, str. 10.
11. 'Abdu'l-Baháova slova citovaná ve Star of the West, ročník VIII, č. 4 (17. 5. 1917), str. 41.
12. Bahá'u'lláhovy vybrané spisy (Mladá Boleslav: Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 1994), CXXXVI, odst. 2, str. 164–165
13. Bahá'u'lláh, Bahá'í modlitby, str. 9.
14. Bahá'u'lláh, v Bahá'í modlitby, str. 13.
15. 'Abdu'l-Bahá, v Prayer and Devotional Life, č. 24, str. 7.

16. Z 'Abdu'l-Baháovy přednášky ze dne 5. srpna 1912, vydáno v The Promulgation of Universal Peace, str. 345.
17. Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá (Wilmette: Bahá'í Publishing, edice 2010, 2015), č. 22.1, str. 75–76.
18. Z dopisu ze dne 10. ledna 1936, který byl napsán jménem Shoghi Effendiho, vydáno v Prayer and Devotional Life, č. 61, str. 25.
19. Z dopisu ze dne 10. ledna 1936, který byl napsán jménem Shoghi Effendiho, citováno v Bahá'í Prayers, str. 301.
20. Bahá'u'lláh, Bahá'í modlitby, str. 4.
21. Bahá'u'lláh, citován v Prayer and Devotional Life, č. 68, str. 29.
22. Z poselství Světového domu spravedlnosti ze dne 29. prosince 2015, vydáno v Framework for Action: Selected Messages of the Universal House of Justice and Supplementary Material, 2006–2016 (West Palm Beach: Palabra Publications, 2017), č. 35.49, str. 232.

Život a smrt

Cíl

Uvědomit si, že život nejsou pouze změny
a nahodilosti tohoto světa,
ale že jeho pravý význam
spočívá v rozvoji duše

ČÁST 1

Lidská duše je povznesena nad hmotu i hmotný svět. ‘Abdu’l-Bahá v jedné ze Svých přednášek vysvětluje:

„Tato hmotná těla se skládají z atomů; když se tyto atomy začnou jeden od druhého odlučovat, začíná rozklad a pak přichází to, co nazýváme smrtí...”

S duší je tomu jinak. Duše není kombinací prvků, neskládá se z mnoha atomů, je z jedné nedělitelné látky, a proto je věčná. Naprosto se vymyká řádu hmotného stvoření; je nesmrtelná!“¹

1. Co znamená výraz „skládat se z něčeho“? _____
2. Skládá se lidská duše z rozličných prvků tak, jako se z nich skládají hmotná těla?

3. Je lidská duše hmotnou bytostí? _____

ČÁST 2

V jednom dopise, který byl napsán jménem Strážce, se uvádí, že „duše člověka vzniká v čase početí.“² Světový dům spravedlnosti ve své odpovědi na otázku týkající se významu pojmu „početí“, poznamenává:

„V Bahá’í Spisech nebylo nalezeno nic, co by přesně definovalo biologický okamžik a povahu události popisované jako „početí“. Používání tohoto termínu v lékařském kontextu se též jeví jako nepřesné. Jedno z možných pochopení výrazu početí se skutečně shoduje s okamžikem oplodnění; ještě dalším pochopením je, že k němu dochází po oplodnění a implantaci, která je počátkem těhotenství. Není tedy možné vědět, kdy ke spojení duše s hmotnou formou dochází, a takové otázky mohou být pro lidské myšlení nebo zkoumání neřešitelné, protože se týkají tajemství duchovního světa a povahy duše samotné.“³

1. Kdy vzniká lidská duše? _____
2. Popisuje pojem „početí“ přesný biologický okamžik? _____

ČÁST 3

Vztah mezi duší a tělem není materiální; duše nevstupuje ani neodchází z těla ani nezabírá fyzický prostor. Její spojení s tělem je podobné jako spojení světla se zrcadlem, ve kterém se světlo odráží. Světlo, které se v zrcadle objevuje, uvnitř zrcadla není. A stejně tak ani duše není uvnitř těla. ‘Abdu’l-Bahá se o tom vyjadřuje následovně:

„Rozumová duše neboli lidský duch se nenachází v tomto těle tak, aby v něm byla bytostně přítomna, totiž nevstupuje do něho, protože bytostná přítomnost a vstup jsou charakteristické vlastnosti těla a rozumová duše je nad ně posvěcena. Musím předeslat, že duše do tohoto těla nikdy nevstoupila, a tak tedy, když jej opouští, nebude ani potřebovat nějaké jiné místo k přebývání. Nikoli, spojení ducha s tělem je stejné jako spojení této lampy se zrcadlem. Je-li zrcadlo vyleštěné a dokonalé, světlo lampy se v něm objeví, a je-li zrcadlo rozbité nebo pokrývá-li ho prach, zůstane světlo skryté.“⁴

1. Vyplněte prázdná místa v následujících větách:

- a. Rozumová duše neboli _____ se nenachází v tomto těle tak, aby v něm byla bytostně přítomna, duše totiž do těla _____ .
- b. _____ neboli lidský duch do těla nevstupuje, protože bytostná přítomnost a vstup jsou _____ a rozumová duše je _____ .
- c. Musím předeslat, že duše do _____ nikdy _____, a tak tedy, když jej opouští, _____ .
- d. Spojení ducha s tělem je jako spojení _____ .
- e. Je-li zrcadlo vyleštěné a dokonalé, _____ se v něm objeví.
- f. Je-li zrcadlo rozbité nebo pokrývá-li ho prach, _____ .

2. Na základě toho, co jsme až doposud studovali, rozhodněte, zda jsou následující výroky pravdivé:

- _____ Duše nepatří do materiálního světa.
- _____ Duše je v těle.
- _____ Tělo je vlastníkem duše.
- _____ Duše je nesmrtelná.
- _____ Bytí člověka začíná, když se duše spojí s embryem.

- _____ Život začíná, když se člověk narodí do tohoto světa.
- _____ Materiální existence člověka pokračuje po smrti.
- _____ Život se skládá z věcí, které se nám každý den stávají.

3. Podobenství o světle a zrcadle použijte k popsání vztahu mezi duší a tělem: _____
- _____
- _____
- _____
- _____

ČÁST 4

Mezi duší a tělem, které společně vytvářejí lidskou bytost, existuje velmi zvláštní vztah. Tento vztah trvá jen během smrtelného života. Když spojení mezi nimi skončí, každá z těchto dvou částí se vrátí ke svému původu – tělo do světa prachu a duše do duchovních světů Božích, kde se i nadále rozvíjí. ‘Abdu’l-Bahá prohlašuje:

„Lidský duch má počátek, ale nemá konce: přetrvává věčně.“⁵

‘Abdu’l-Bahá v jedné ze Svých přednášek objasňuje:

„Duch nepotřebuje tělo, avšak tělo potřebuje ducha, jinak nemůže žít. Duše může žít bez těla, ale tělo bez duše umírá.“⁶

A Strážce vysvětluje:

„Co se duše člověka týče: Podle Bahá’í učení vzniká lidská duše utvořením lidského embrya, a i nadále se rozvíjí a po svém odloučení od těla prochází nekonečnými stadii existence. Její pokrok je tedy nekonečný.“⁷

1. S výše uvedenými citáty na paměti odpovězte na následující otázky:
- a. Potřebuje tělo duši? _____
 - b. Potřebuje duše tělo? _____
 - c. Co se stane se spojením mezi tělem a duší, když umřeme?

 - d. Co se stane s duší po smrti? _____

 - e. Jak dlouho rozvoj duše trvá? _____

f. Kdy život končí? _____

2. Rozhodněte, který z následujících výroků je v souladu s tím, co jsme v těchto částech dosud studovali:

- _____ Smrt je trest.
- _____ Vztah mezi tělem a duší trvá jen po dobu smrtelného života.
- _____ Tělo je schopno věčného rozvoje.
- _____ Duše se bude vyvíjet navždy.
- _____ Smrt je konec života.
- _____ Až naše těla vstanou z mrtvých, nastane den soudný.
- _____ V okamžiku smrti má duše víc svobody, než měla před tím.
- _____ Život končí smrtí.
- _____ Měli bychom se smrti bát.
- _____ Pro duši je nezbytné jídlo, šaty, odpočinek a zábava.
- _____ Duše se unaví, když tělo vyčerpá svou energii.
- _____ Nemoc nebo tělesná slabost nemá na duši žádný vliv.
- _____ Lidská bytost bude mít tělesné potřeby i po smrti.

ČÁST 5

Viděli jsme, že duše nezabírá fyzický prostor a neřídí se přírodními zákony tak, jako se jimi řídí materiální jsoucná. Duše na světě působí prostřednictvím těla, ale nejedná se o jediný způsob, jakým duše uplatňuje svou sílu. Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Vpravdě pravím, lidská duše je povznesena nad jakýkoli pohyb dopředu či zpět. Je nehybná, a přece se vznáší, pohybuje se, a přece je v klidu.“⁸

A ‘Abdu’l-Bahá nám říká:

„Vězte, že působení a vnímání lidského ducha je dvojího druhu, to znamená, že lidský duch má dva způsoby působení a porozumění. Jeden způsob je prostřednictvím tělesných nástrojů a orgánů. To znamená, že těmito očima duch vidí, těmito ušima slyší, tímto jazykem hovoří...“

Druhý způsob vlivu a činnosti ducha je uplatňován bez těchto tělesných nástrojů a orgánů.“⁹

1. Vyplňte prázdná místa v následujících větách:
 - a. Lidská duše je povznesena nad jakýkoli pohyb _____ či _____.
 - b. Je _____, a přece se _____.
 - c. _____ se, a přece je _____.
2. Popište dva způsoby, jimiž duše vnímá a působí na tomto světě: _____

3. Můžete uvést nějaké příklady vlivu a činnosti ducha bez tělesných nástrojů?

ČÁST 6

Ve světle diskuze, kterou jste vedli v předchozích částech, si nyní přečtete následující úryvek z Bahá'u'lláhových Spisů:

„Věz, že lidská duše je povznesena nad všechny neduhy těla i mysli a není na nich závislá. Vykazuje-li nemocná osoba známky slabosti, způsobují to zábrany, jež se staví mezi její duši a tělo, protože duše sama zůstává tělesným churavěním nedotčena. Pomysli na světlo lampy. Ač do její záře může vstoupit vnější předmět, světlo samo září neustále a nezmenšenou silou. Stejně tak je každý neduh stihnuvší lidské tělo překážkou bránící duši projevovat její vnitřní sílu a moc. Když však duše tělo opustí, prokáže takovou převahu a projeví se takovým vlivem, že se jí žádná pozemská síla nevyrovná. Každá ryzí, každá jemná a svatá duše bude obdařena obrovskou silou a zajásá převelikou radostí.“¹⁰

1. Vysvětlíte svými slovy, jak duše zůstává nedotčena neduhy těla nebo mysli a co bude po jejím odloučení od těla zřejmé.

2. Uchováme si po smrti svých tělesných těl svou individualitu? _____

ČÁST 7

Bahá'u'lláh nám říká:

„A nyní ke tvému dotazu na duši člověka a její přežívání po smrti. Vpravdě věz, že až se duše rozloučí s tělem, bude pokračovat ve svém postupu a rozvoji, dokud nedosáhne přítomnosti Boží ve stavu a podmínkách, kterých se ani běh staletí a věků, ani nahodilosti a změny tohoto světa nedotknou. Přetrvá tak dlouho, jak dlouho přetrvá Království Boha a Jeho svrchovanost, Jeho panování a Jeho moc. Bude zjevovat znamení Boží a Jeho vlastnosti a prokazovat Jeho milující laskavost a štědrost.“¹¹

1. Jak dlouho se bude duše po tělesné smrti rozvíjet? _____

2. V jakém stavu bude duše pokračovat ve své věčné pouti k Boží přítomnosti?

3. Uveďte některé vlastnosti a znamení, které bude duše v tomto stavu projevovat. ____

4. Na základě toho, co jsme dosud studovali, určete, zda jsou následující výroky pravdivé:
_____ Království Boží bude trvat věčně.
_____ Duše má schopnost projevovat Boží vlastnosti.
_____ Modlitby, které za zesnulé říkáme, neovlivňují rozvoj jejich duší.
_____ Duše nikdy nepřestává existovat.

ČÁST 8

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Věz, že každé slyšící ucho, je-li uchovááno neposkvrněné a čisté, musí po všechem čas a ze všech stran naslouchat hlasu vyslovujícímu tato svatá slova: ‚Vpravdě náležíme Bohu a k Němu se navrátíme.‘ Tajemství tělesné smrti člověka a jeho návratu nebyla prozrazena a stále zůstávají nečtená. ...

Smrt nabízí každému přesvědčenému věřícímu pohár, jenž jest vskutku životem. Obdařuje radostí a přináší štěstí. Uděluje dar života věčného.

Co se týče těch, kdož ochutnali ovoce pozemského lidského bytí, jímž je poznání jednoho pravého Boha, Jeho sláva budiž velebena, jejich pozdější život bude takový, že nejsme schopni jej popsat. Ona vědomost je pouze u Boha, Pána všech světů.“¹²

„Ó synu Nejvyššího! Učinil Jsem ze smrti posla, který ti zvěstuje radost. Proč se rmoutíš? Způsobil Jsem, aby tě světlo zalévalo září. Proč se tedy před ním skrýváš?“¹³

1. Která z následujících tvrzení jsou pravdivá?

- _____ Duše lidské bytosti pochází od Boha a k Němu se navrátí.
- _____ Veškeré poznání o životě po smrti je u Boha.
- _____ Pro přesvědčeného věřícího je smrt životem.
- _____ Smrt je poslem radosti.
- _____ Tajemství smrti jsou všem známa.
- _____ Měli bychom si vážit darů života, a přesto se nebát smrti, neboť je poslem radosti.
- _____ Není pro nás důležité vědět o životě po smrti.

2. Majíce na paměti to, co jsme v těchto částech dosud studovali, napište nyní krátký odstavec o životě, smrti, těle a duši.

ČÁST 9

‘Abdu’l-Bahá vysvětluje:

„Na začátku svého života se člověk nacházel ve světě lůna, kde si rozvinul schopnost a způsobilost postoupit do tohoto světa. V tom světě získal schopnosti potřebné pro tento svět. Na tomto světě potřeboval oči; získal je ve světě lůna. Na tomto světě potřeboval uši; získal je tam. Všechny schopnosti, které byly potřebné na tomto světě, získal ve světě lůna. V tom světě se připravil na tento svět, a když na tento svět přišel, zjistil, že má všechny potřebné schopnosti a že získal všechny údy a orgány, které jsou pro tento život na tomto světě nezbytné. Z toho vyplývá, že i na tomto světě se musí připravovat na další svět. To, co potřebuje ve světě Království, musí získat zde a tady se na to i připravit. Stejně tak jako ve světě lůna získal schopnosti nezbytné pro tento svět, tak rovněž musí v tomto světě získat to, co bude potřebovat ve světě Království – to znamená všechny nebeské schopnosti.“¹⁴

1. Rozhodněte, zda jsou následující výroky pravdivé:

- _____ Všechny schopnosti, jež jsou pro tento svět nezbytné, jsou získávány ve světě lůna.
- _____ Není třeba se připravovat na život v příštím světě.
- _____ To, co potřebujeme ve světě Království, musíme získat až tam.
- _____ Smyslem tohoto života je získávat schopnosti, jež jsou nezbytné pro život v příštím světě.
- _____ Skutečný život začíná, když člověk zemře a odejde do božího Království.
- _____ Skutečný život začíná na tomto světě a pokračuje i po tělesné smrti.

2. Jaké jsou některé schopnosti, které člověk získává ve světě lůna?

3. Uveďte některé schopnosti, které by měly být pro život po smrti získávány zde:

ČÁST 10

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Celou povinností člověka je v tento Den získat ze záplavy milosti takový díl, jaký mu Bůh vyhradil. Ať tedy nikdo nezvažuje velikost či malost nádoby. Úděl jedněch se skryje v dlani lidské ruky, jiný snad naplní šálek a další možná míru ještě větší.“¹⁵

1. Na základě výše uvedeného citátu odpovězte na následující otázky:
 - a. Jaká je povinnost každého jednotlivce v tomto Dni? _____

 - b. Uveďte některá požehnání, kterých se vám od Boha dostalo: _____

 - c. Na co ve výše uvedeném citátu odkazuje slovo „nádoba“? _____

 - d. Proč bychom neměli zvažovat „velikost či malost“ schopností, jimiž jsme byli obdařeni? _____

 - e. Jaké jsou některé z věcí, které nám brání v přijetí našeho dílu Boží milosti? _____

2. Které z následujících výroků jsou pravdivé?

_____ „Velikost či malost“ našich schopností se týká toho, jak jsme chytří.

_____ Abychom mohli sloužit Bohu, musíme zapomenout na své slabosti a vložit v Něho svou veškerou důvěru.

_____ Pokud si na tomto světě nerozvíjíme schopnosti, které nám Bůh udělil, budou naše duše slabé, když dojdeme do příštího světa.

ČÁST 11

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Dotazoval ses Mne na povahu duše. Vpravdě věz, že duše je znamení Boží, nebeský klenot, jehož podstatu nedokázali pojmout nejučenější lidé, a žádná mysl, jakkoli bystrá, nemůže doufat, že odhalí jeho tajemství. Mezi všemi stvořenými věcmi ona první hlásá dokonalost svého Tvůrce, první poznává Jeho slávu, přimyká se k Jeho pravdě a sklání se před Ním v hlubokém obdivu a lásce.“¹⁶

1. Vyplňte mezery v následujících větách:
 - a. Duše je _____ Boží.
 - b. Duše je _____, jehož _____ nedokázali pojmout nejučenější lidé, a žádná mysl, jakkoli bystrá, nemůže doufat, že _____ jeho _____.
 - c. Duše _____ hlásá _____.
 - d. Duše první _____ Boží slávu.
 - e. Duše se první _____ Boží pravdě.
 - f. Duše se první _____ před Bohem v hlubokém obdivu.
2. Které z následujících výroků jsou pravdivé?
_____ „Odhalit“ znamená odkrýt, rozluštit.
_____ Mezi všemi stvořenými věcmi je prvním, kdo rozpoznává Boha, lidský mozek.
_____ „Bystrá“ znamená chytrá, pronikavá.
_____ Učený člověk rozumí tajemství duše.
_____ Pouze velcí filozofové mohou hlásat dokonalost Boha.
_____ Není nutné přemýšlet o duši, protože jí nikdy nebudeme schopni porozumět.

ČÁST 12

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Jste jako pták, jenž poletuje nesmírností nebes plnou silou svých mocných křídel a s naprostou a radostnou důvěrou, až pak pocítí nutkání uspokojit svůj hlad, toužebně se obrátí k vodě a jílu na zemi pod ním a jsa polapen do osidel své touhy, shledává, že není schopen znovu vzletět do říší, odkud se snesl. Neschopen setřást

břímě tížící jeho potřísněná křídla, je onen pták, dříve pobývajícím v nebi, nyní nucen hledat si příbytek v prachu. Proto, ó Mí služebníci, neposkvřňujte svá křídla jilem pobloudilosti a planých tužeb a nedovolte, aby byla pošpiněna prachem závesti a zášti, ať vám nic nebrání vznášet se v nebesích Mého božského poznání.“¹⁷

1. Doplňte níže uvedené věty.
 - a. Pták, o kterém Bahá'u'lláh v tomto citátu hovoří, označuje _____ .
 - b. Tento pták je obyvatelem _____ .
 - c. Jsou-li jeho křídla potřísněna, je pták nucen hledat si svůj domov v _____ .

2. Odpovězte nyní na následující otázky:
 - a. Jak se „křídla“ duše mohou „potřísnit“? _____

 - b. Uveďte některá břemena, která tíží křídla duše jako „voda a jíl na zemi“: _____

 - c. Uveďte některé věci, které nám mohou zabránit vznášet se v nebesích božského poznání: _____

 - d. Proč by duše vyměnila svůj nebeský domov za prach tohoto světa? _____

3. Určete, zda jsou následující výroky pravdivé:

_____ Světská připoutání brání našemu duchovnímu pokroku.

_____ Naše vzpurnost a marnivé touhy nás zadržují od toho, abychom létali v nebesích božského poznání.

_____ Závist a nenávisť jsou přirozenými rysy lidské bytosti a duši nezatěžují.

_____ Můžeme se zbavit břemen, která nám brání vznášet se nesmírnou rozlohou nebes tím, že se odpoutáme od věcí tohoto světa.

_____ Domov duše je na tomto světě.

ČÁST 13

Bahá'u'lláh říká:

„On, stvořiv svět a vše, co v něm žije a co se v něm pohybuje, si přímým řízením Své neomezené a svrchované Vůle zvolil člověka, aby ho učinil jedinečným a udělil mu schopnost poznat Jej a milovat – schopnost, jež musí být považována za podnět ke vzniku celého stvoření a za jeho prvotní záměr. Nejvnitřnější podstatu každé ze stvořených věcí zaplavil světlem jednoho ze Svých jmen a učinil ji příjemcem slávy jedné ze Svých vlastností. Do skutečnosti člověka však soustředil jas všech Svých jmen a vlastností a učinil jej zrcadlem Svého vlastního Já. Ze všech stvořených věcí byl pouze člověk vyvolen pro tak velikou přízeň, pro tak trvalou štědrost.“¹⁸

1. Vyplňte prázdná místa níže:

- a. Bůh si vyvolil člověka, aby ho učinil jedinečným a udělil mu schopnost _____ .
- b. Nejvnitřnější podstatu _____ ze stvořených věcí zaplavil Bůh světlem _____ a učinil ji příjemcem slávy _____ .
- c. Do skutečnosti člověka však soustředil jas _____ a učinil jej zrcadlem _____ .

2. Odpovězte nyní na následující otázky:

- a. Můžete uvést některé přídomek Boží? _____

- b. Jmenujte některé z Božích přídomek, jež může lidská duše odrážet: _____

- c. Jak se mohou tyto přídomek projevovat? _____

- d. Pro jak velikou přízeň byl člověk vyvolen? _____

3. Které z následujících výroků jsou pravdivé?

- _____ Člověk se od ostatního stvoření neliší.
- _____ Schopnost poznat Boha a milovat Ho je podnětem ke vzniku celého stvoření a jeho prvotním záměrem, jenž dal vzniknout celému stvoření.
- _____ Skutečnost každé stvořené věci je příjemcem jedné z vlastností Boha.
- _____ Lidská duše může zrcadlit všechny vlastnosti Boha.

ČÁST 14

Bahá'u'lláh nám říká:

„Tyto síly, jimiž Denice Božské štědrosti a Studna nebeského vedení obdařila skutečnost člověka, v něm však leží skryty, jako svíce ukrývá plamen a jako lampa v sobě chová možnost vydávat světelné paprsky. Jas těchto sil mohou zastřít světské žádosti, tak jako se světlo slunce ztrácí v nečistotách a prachu, jež pokrývají zrcadlo. Svíce ani lampa se nezažehnou pouze vlastním úsilím a bez pomoci, a nikdy nebude možné, aby se zrcadlo samo osvobodilo od prachu. Je jasné a zřejmé, že nebude-li vznícen oheň, lampa se nikdy nerozsvítí, a dokud nebude prach z tváře zrcadla setřen, neukáže se v zrcadle obraz slunce a nebude se v něm zračit jeho světlo a jeho sláva.“¹⁹

1. Co znamená slovo „skrytý“? _____

2. Uveďte některé schopnosti, jež se ukrývají v lidské duši: _____

3. Jaký potenciál má lampa? _____
4. Jaký potenciál má zrcadlo? _____
5. Co musíte udělat s lampou, aby mohla vydávat světlo? _____

6. Co musíte udělat se zrcadlem, aby mohlo odrážet světlo? _____

7. Mohou lampa a zrcadlo projevovat svůj potenciál samy o sobě? _____

8. Jak můžeme tyto dva příklady vztáhnout na stav lidské duše? _____

9. Kdo může lidskou duši přimět k tomu, aby projevovala svůj potenciál? _____

ČÁST 15

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Dveře vedoucí k poznání Dávné Bytosti vždy byly a provždy zůstanou před lidskou tváří uzavřeny. Žádné lidské chápání nikdy nevzkročí na Jeho svatý dvůr. On však, na znamení Svého milosrdenství a na důkaz Své láskyplné dobroty, zjevil lidem Denice Svého božského vedení a Znaký Své božské jednoty, a určil, že poznání těchto posvěcených bytostí se bude rovnat poznání Jeho Samotného. Kdo poznal je, poznal Boha. Kdo naslouchal jejich volání, naslouchal Hlasu Božímu a kdo svědčil o pravdě jejich Zjevení, svědčil o pravdě Samotného Boha. Kdo se od nich odvrátil, odvrátil se od Boha, a kdo v ně neuvěřil, neuvěřil v Boha. Každý z nich je Cestou Boží, spojující tento svět a říše na výsostech a Korouhví Jeho Pravdy pro všechny v království země i nebes. Oni jsou Projevy Božími uprostřed lidu, důkazy Jeho Pravdy a znamení Jeho slávy.“²⁰

1. Odpovězte na následující otázky a mějte přitom na paměti výše uvedený citát:
 - a. Je možné, abychom poznali Boha přímo? _____
 - b. Jak tedy můžeme Boha poznat? _____

 - c. Můžete vyjmenovat některé Denice božského vedení? _____

 - d. Jakému Hlasu naslouchali ti, kteří poslouchali Projevy Boží? _____

 - e. Od Koho se odvracíme, když jsme nevšímaví vůči volání Projevů Božích? _____

2. Doplňte následující věty:
 - a. Dveře vedoucí k poznání Dávné Bytosti vždy byly a provždy zůstanou _____
_____ .

- b. Žádné lidské chápání nikdy nevzkročí na _____ .
- c. Bůh poslal Svoje Projevy na znamení Svého _____ a na důkaz Svě _____ .
- d. Poznání Projevů Božích se rovná _____ .
- e. Ten, kdo Je poznal, _____ .
- f. Ten, kdo naslouchal Jejich volání, _____ .
- g. Každý z Nich je Cesta Boží, která _____ .

3. Které z následujících výroků jsou pravdivé?

- _____ Můžeme duchovně růst pouze naším vlastním přičiněním.
- _____ Bůh nám dal rozum, a to pro náš pokrok postačuje.
- _____ Budeme se duchovně rozvíjet tím, že poznáme Projev Boží a nebudeme už muset vynakládat větší úsilí.
- _____ Můžeme se duchovně rozvíjet tím, že poznáme Projev Boží a budeme se snažit žít podle Jeho učení.
- _____ Boha můžeme poznat přímo.
- _____ Lidská bytost může být jako Bůh.
- _____ Bůh je povznesen nad lidské chápání.
- _____ Když posloucháme slova Projevu Božího, posloucháme Hlas Boží.

ČÁST 16

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Prorokové a Poslové Boží byli sesíláni pouze za účelem přivést lidstvo na přímou Stezku Pravdy. Záměrem jejich zjevení bylo vychovávat všechny lidské bytosti k tomu, aby posléze v hodině smrti mohly v naprosté čistotě, svatosti a odpoutání vzlétnout k trůnu Nejvyššího.“²¹

A v jiném úryvku Bahá'u'lláh praví:

„Člověk je nejvyšší Talisman. Nedostatek řádné výchovy jej však o to, co je jeho nitru vlastní, připravuje. K životu byl povolán slovem z úst Božích, slovo následující jej přivedlo k poznání Pramene Jeho výchovy a slovem dalším bylo

zajištěno jeho postavení a osud. Vznešená Bytost praví: Pohlížejte na člověka jako na důl oplývající drahokamy nedozírné hodnoty. Jen výchovou lze dosáhnout toho, že ony poklady vyjdou na povrch, že z nich lidstvo bude moci těžit. Kdokoliv by rozjímal nad zjevením Písem seslaných z nebes svaté Vůle Boží, snadno by poznal, že jejich cílem bylo, aby se na všechny lidi pohlíželo jako na jedinou duši, aby tak pečet' nesoucí slova ‚Království bude náležet Bohu‘ mohla ozdobit každé srdce, a světlo Boží štědrosti, milosti a slitování zaplavilo celé lidstvo.“²²

1. Za jakým účelem byli Prorokové a Poslové Boží sesíláni? _____

2. Jaký je záměr Jejich zjevení? _____

3. Co znamená slovo „talisman“? _____

4. Jaký je důsledek nedostatku řádné výchovy? _____

5. Co dokáže řádná výchova způsobit? _____

6. Co je Pramenem naší výchovy? _____
7. Co je naším osudem? _____

8. Uveďte nějaké drahokamy, které vynáší výchova na povrch. _____

9. Co snadno poznáme, když rozjímáme nad Svatými Písmy? _____

ČÁST 17

Bahá'u'lláh prohlašuje:

„Dále ses Mne ptal, v jakém stavu se duše nalézá poté, kdy se oddělila od těla. Vpravdě věz, že kráčela-li lidská duše po cestách Božích, navrátí se zajisté ke slávě Milovaného a bude jí obklopena. Při spravedlnosti Boží! Dospěje do postavení, jež žádné pero nevypodobní a jazyk nevypoví. Duše člověka, jenž zůstal věrný Věci Boží a neotřesitelně pevně stál na Jeho Stezce, nabude po smrti těla tak veliké mohoucnosti, že z ní budou moci těžit všechny světy, které Všemohoucí stvořil.“²³

1. Doplněte následující věty:
 - a. Kráčela-li lidská duše po cestách Božích, zajisté se _____ .
 - b. Dospěje do postavení, jež _____ .
 - c. _____ , jenž zůstal _____ Věci Boží a neotřesitelně _____ na _____ , nabude po _____ tak veliké _____ , že z ní budou moci _____ všechny světy, které _____ .

ČÁST 18

Bahá'u'lláh nám říká:

„Požehnaná duše, jež je v hodině svého rozloučení s tělem posvěcena nad plané představy národů světa. Taková duše žije a pohybuje se v souladu s Vůlí svého Stvořitele a vstupuje do nejvyššího Ráje. Obklopí ji Panny Nebeské, přebývající v nejvznešenějších zámcích, a Prorokové Boží a Jeho vyvolení budou vyhledávat její společnost. Ona s nimi bude volně rozmlouvat a vyprávět jim o tom, co byla nucena vystát na stezce Boha, Pána všech světů.“²⁴

„Má promíjet hřešícím a nikdy se jejich nízkému postavení nevysmívat, neboť nikdo nezná svůj vlastní konec. Kolikrát hříšník v hodině smrti dospěl k podstatě víry a, polykaje lék nesmrtelnosti, vzlétl ke Shromáždění na výsostech! A jak často se oddaný věřící v hodině odchodu své duše proměnil natolik, že upadl do nejpekelnějšího ohně!“²⁵

1. V jakém stavu by měla být naše duše, když se rozloučí s tělem? _____

2. Uveďte několik planých představ: _____

3. V jakém stavu bude po smrti žít a pohybovat se duše, která je posvěcena nad plané představy? _____

4. Kdo bude patřit ke společníkům takové duše? _____

5. Bude taková duše moci rozmlouvat s Proroky Boha a Jeho vyvolenými? _____

6. Víme předem, jak a kdy náš pozemský život skončí? _____
7. Co můžeme dělat teď, abychom dosáhli věčného života, který je nám určen? _____

ČÁST 19

‘Abdu’l-Bahá vysvětluje:

„Jelikož lidský duch žije věčně po té, co se zbaví své hmotné schránky, je nepochybné, že je podobně jako každá existující věc schopen pokroku; a proto se tedy člověk může modlit za duši zemřelého, aby se mohla rozvíjet a aby se jí dostalo odpuštění, boží přízně, darů a milosti. Proto se v Bahá’u’lláhových modlitbách žádá o odpuštění a prominutí pro ty, kteří odešli do dalšího světa. Navíc, stejně jako na tomto světě lidé potřebují Boha, budou Jej potřebovat i ve světě příštím. Stvoření jsou neustále potřebná, a Bůh je na nich naprosto nezávislý, ať na tomto světě nebo v příštím.“²⁶

Proč bychom se měli modlit za duše zesnulých?

ČÁST 20

‘Abdu’l-Bahá píše:

„Když lidská duše vzlétne z této pomíjivé hromádky prachu a vznese se do světa Božího, poté budou závoje strženy a pravdy vyjdou na světlo, objasní se všechny věci, které nebyly dříve známy a dojde k pochopení skrytých pravd.“

„Uvažuj o tom, jak měla nějaká bytost ve světě lůna hluché uši, slepé oči a němý jazyk; jak byla zcela připravena o jakékoli vjemy. Ale ve chvíli, kdy vešla z onoho světa temnoty do tohoto světa světla, poté její oko uvidělo, její ucho uslyšelo a její jazyk promluvil. A stejně tak, až si z tohoto smrtelného místa pospíší do Božího Království, pak se narodí v duchu; pak se oko jejího vnímání otevře, ucho její duše uslyší, a všechny pravdy, o nichž předtím vůbec nevěděla, budou jasné a zřejmé.“²⁷

1. Vyplňte níže uvedená prázdná místa.
 - a. Když lidská duše opustí tento svět, pak
 - závoje _____ ,
 - a pravdy _____ ,
 - a všechny věci, které nebyly dříve známy, _____ ,
 - a skryté pravdy _____ .
 - b. Ve světě _____ , jsme měli _____ uši, _____ oči a _____ jazyk.
 - c. Když jsme se narodili do tohoto světa, pak naše oko _____ , naše ucho _____ , a náš jazyk _____ .
 - d. A stejně tak, až přejdeme do Božího království, _____ se v _____ .
 - e. Pak se oko našeho _____ , ucho naší _____ , a všechny _____ ,

o nichž jsme předtím vůbec nevěděli, budou _____ a _____.

2. Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení pravdivá:

- _____ Když se nacházíme ve světě lůna, víme o tomto světě.
- _____ Náš stav po smrti je pravdou, která je pro nás v tomto životě skryta.
- _____ Po smrti se před námi otevřou zcela nové obzory.
- _____ Když umřeme, vrátíme se do tohoto světa, abychom se znovu narodili.

ČÁST 21

Bahá'u'lláh praví:

„A nyní ke tvé otázce, zda si lidské duše po odloučení od těla stále jedna druhou uvědomují. Věz, že duše lidí Bahá, jenž se nalodili na Karmínovou archu a zabydleli se tam, se budou jedna s druhou setkávat, důvěrně spolu rozmlouvat a jejich životy, cíle a snažení je spojí natolik, že budou jako jedna duše. Oni jsou vskutku ti dobře obeznámení, jež vládou pronikavým zrakem a jsou obdařeni porozuměním. Tak to ustanovil Vševedoucí, Nadevše Moudrý.

Lidé Bahá, obyvatelé Archy Boží, si do jednoho vzájemně dobře uvědomují svůj stav a rozpoložení a jsou spjati pouty blízkosti a přátelství. Tento stav však nevyhnutelně závisí na jejich víře a chování. Ti, kdož jsou na stejném stupni a ve stejném postavení, si plně uvědomují způsobilosti, povahu, úspěchy i zásluhy jeden druhého. Kdo však stojí níže, nemůže náležitě porozumět postavení ani odhadnout zásluhy těch, kteří se řadí nad něj. Každý obdrží od tvého Pána svůj díl. Požehnaný člověk, jenž obrátil tvář k Bohu a vytrvale kráčel v Jeho lásce, dokud se jeho duše nevydala na svůj let k Bohu, Svrchovanému Pánu všech, Nejmnějšimu, Vždy Odpouštějícímu, Nadevše Milosrdnému.“²⁸

1. Poznáme v příštím světě lidi, které jsme na tomto světě znali? _____
2. Jak těsné bude v příštím světě spojení mezi dušemi? _____

3. Na čem budou v příštím světě záviset rozdílnosti a odlišnosti mezi dušemi? _____

4. Bude někdo připraven o Boží milost? _____

ČÁST 22

Bahá'u'lláh nás nabádá:

Ó Mí služebníci! Nermuťte se, byly-li v těchto dnech na této pozemské pláni Bohem ustanoveny a projeveny věci, jež jsou opakem vašich přání, neboť jsou pro vás zajisté přichystány dny blahé radosti a nebeského potěšení. Vaším očím budou odhaleny svaté a duchovně slavné světy. On pro vás určil, že budete v tomto světě i v příštím zakoušet jejich dobrodiní, budete se účastnit jejich radosti a že se vám dostane dílu z jejich posilující milosti. Bezpochyby dospějete ke každému z nich.“²⁹

1. Rozhodněte, které z následujících výroků jsou pravdivé:

- _____ Měli bychom se rmoutit, když se věci nedějí tak, jak bychom chtěli.
- _____ Všechno, ať dobré či zlé, je přikázáno Bohem.
- _____ Všechny z nás čekají dny blahé radosti.
- _____ Jsme si jisti tím, že uvidíme světy, které jsou svaté a duchovně slavné.
- _____ Je naším osudem, abychom v tomto světě i v příštím zakoušeli dobrodiní světů, které jsou svaté a duchovně slavné.

2. Proč bychom se neměli rmoutit, když se dějí věci, které jsou opakem našich přání? _

3. Jaký slib nám Bahá'u'lláh v tomto úryvku dává? _____

ČÁST 23

V tomto oddílu jste se zamýšleli nad významem lidského života. Hodně jste se naučili o podstatě duše, smyslu života v tomto světě, o naléhavém požadavku rozvíjet si duchovní vlastnosti a o příslibu věčného života, který je naplněn radostí a slávou. Ve druhém oddílu této knihy jsme hovořili o dvojím záměru – totiž věnovat se vlastnímu duchovnímu a intelektuálnímu růstu a přispívat k transformaci společnosti. Máte zde příležitost se k tomuto konceptu vrátit a ve světle předchozích poznatků, které jste o pokroku duše dosud získali, můžete přemýšlet o důležitosti věnovat svou pozornost oběma aspektům onoho dvojího záměru. Při svých úvahách můžete čerpat z diskuse vaší skupiny o níže uvedených tématech.

- 1. Rozvíjení duchovních vlastností*
- 2. Poslušnost Božím zákonům*
- 3. Přispívání k blahobytu lidského rodu*
- 4. Postupování vpřed po stezce služby*

ODKAZY

1. Z jedné přednášky z 10. listopadu 1911, vydáno v Pařížské promluvy: ‘Abdu’l-Baháovy přednášky z roku 1911 (Praha: Bahá’í nakladatelství, 2011), č. 29.12–13, str. 83.
2. Z dopisu ze dne 1. dubna 1946, který byl napsán jménem Shoghi Effendiho, vydáno v Lights of Guidance: A Bahá’í Reference File (New Delhi: Bahá’í Publishing Trust, edice 1988, 2010), č. 1820, str. 537.
3. Z dopisu ze dne 28. července 2016, který byl napsán jménem Světového domu spravedlnosti.
4. srov.: ‘Abdu’l-Bahá, v Odpovědi na některé otázky (Mladá Boleslav: Bahá’í nakladatelství, s.r.o., 1998), č. 66.3, str. 244.
5. srov.: Tamtéž, č. 38.5, str. 158.
6. Z jedné ‘Abdu’l-Baháovy přednášky z 9. listopadu 1911, vydáno v Pařížské promluvy, č. 28.16, str. 79.
7. Z dopisu ze dne 31. prosince 1937, který byl napsán jménem Shoghi Effendiho, vydáno v Lights of Guidance, č. 680, str. 204.
8. Bahá’u’lláhovy vybrané spisy (Mladá Boleslav: Bahá’í nakladatelství, s.r.o., 1994), LXXXII, odst. 8, str. 91.
9. srov.: ‘Abdu’l-Bahá, v Odpovědi na některé otázky, č. 61.1–2, str. 231.
10. Bahá’u’lláhovy vybrané spisy, LXXX, odst. 2, str. 86 – 87.
11. Tamtéž, LXXXI, odst. 1, str. 87 – 88.
12. Tamtéž, CLXIV, odst. 1 – 3, str. 193.
13. Bahá’u’lláh, Skrytá slova (Viedeň: Nationaler Geistiger Rat in Österreich, 1990), arabské č. 32, str. 12.
14. Z přednášky ze dne 6. července 1912, vydáno v The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by ‘Abdu’l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912 (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2012), str. 315–16. (autorizovaný překlad do angličtiny).
15. Bahá’u’lláhovy vybrané spisy, V, odst. 4, str. 6.
16. Tamtéž, LXXXII, odst. 1, str. 89.
17. Tamtéž, CLIII, odst. 6, str. 182 – 183.
18. Tamtéž, XXVII, odst. 2, str. 37.

19. Tamtéž, XXVII, odst. 3, str. 37.
20. Tamtéž, XXI, odst. 1, str. 28.
21. Tamtéž, LXXXI, odst. 1, str. 88.
22. Tamtéž, CXXII, odst. 1, str. 145.
23. Tamtéž, LXXXII, odst. 7, str. 90 – 91.
24. Tamtéž, LXXXI, odst. 1, str. 88.
25. Tamtéž, CXXV, odst. 3, str. 149.
26. srov.: ‘Abdu’l-Bahá, v Odpovědi na některé otázky, č. 62.3, str. 235.
27. Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá (Wilmette: Bahá’í Publishing, edice 2010, 2015), č. 149.3–4, str. 246–47.
28. Bahá’u’lláhovy vybrané spisy, LXXXVI, odst. 1 – 2, str. 95 – 96.
29. Tamtéž, CLIII, odst. 9, p. 183.

